

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Gfv.VII.30.161/2014/4.szám

A Kúria mint felülvizsgálati bíróság a Dr. Molnár Marcell Ügyvédi Iroda ügyintéző: dr. Molnár Marcell ügyvéd által képviselt felperesnek a Réczicza White & Case LLP Ügyvédi Iroda ügyintéző: dr. Kohlrusz Milán ügyvéd által képviselt Kft. alperes ellen szállítmányozási költségek megfizetése iránt a Fővárosi Törvényszéken 8.G.40.821/2008. számon indult és a Fővárosi Ítéltábla 10.Gf.40.294/2012/18. számú jogerős ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen a felperes részéről előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 1.270.000 (egymillió-kettőszázhetvenezer) Ft felülvizsgálati eljárási költséget.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s:

A felperes az alperes megkeresésére 2005. június 23-án, majd 2005. szeptember 19-én import-szállítmányozási ajánlatot adott konténerben elhelyezett áru viszonylatában történő kombinált fuvarozásának lebonyolítására. Az utóbbi 2005. december 31-éig érvényes árajánlat szerint a hajón érkező konténert a B-ig vasúton, T-ig közúton továbbítják. Az ajánlat a szállítmányozási díjba tartozó díjtételeken felül költségként tartalmazta a konténer fekbérét és használati díját.

Az alperes által elfogadott 2005. szeptember 19-i ajánlat alapján a felperes rendszeresen végzett szállítmányozást az alperesnek, a megbízások 2005-ben és 2006-ban vita nélkül teljesültek. A felperes

a szállítmányozási díj módosulásáról 2006. január 2. és 2007. október 1. között többször küldött - az aktuális érvényességi idő feltüntetésével - ajánlatot az alperesnek.

A peres felek közötti 2007. június 26-i szóbeli megbeszélést követő napon a felperes 2007. június 27-én e-mailben - tárgyként megjelölve a forgalomra vonatkozó költségbontást - az alperes kérésére közölte a forgalomra vonatkozó költséget, valamint az alperesi fuvarozásra „még mindig érvényben” lévő feltételeket, közöttük az állásdíj, használati díj, várakozási idő körében azt, hogy az „Állásdíj a triesti kikötőben: 60 nap költségmentes... a konténerudvaron költségmentes... (Hajótársaságnak fizetendő) használati díj: költségmentes”.

A felperes 2007. július 11-én küldött e-mailben T és a B vonatkozásában közölt állásdíjat, illetőleg használati díjat a június 1-je után indult konténerekre, melyeket táblázati formában számszerűsítette.

A felperes 2007. október 5-ei e-mailben többek között azt jelezte az alperesnek, hogy 65.000.000 Ft állásdíj és konténer használati díj nincs kiszámlázva, melyet meg kell kezdeni. A 2007. október 10-i levelében az állásdíj 3.000.000 - 5.000.000 Ft-os részletekben történő számlázását ajánlotta fel az alperesnek, aki aznapi válaszlevelében személyes egyeztetést javasolt, jelezve, hogy a pénzügy szerint nincs szerződésük. A felperes az aznapi válaszlevelében az időpontot elfogadva közölte, hogy „Szerződés nincs, de tuti tudunk valamit írni...”.

A felperes 2007. november végén kelt levelében jelezte az alperesnek, hogy B és az E G Hajótársaság részéről a konténerek vonatkozásában jelentős állásdíj és használati díjemelés várható. Kérte a konténerek mielőbbi kiürítését, közölve, hogy a bevezetett költségeket nem viselheti az alperes helyett. A 2007. december 5-én kelt levelében felperes tovább részletezte a nevesített megemelt díjtételeket azzal, hogy azok 2007. december 1-jétől irányadóak.

A felperes 2007. évre vonatkozó konténerhasználati és állásdíjakat leszámlázta az alperesnek, aki azokat felszólítás ellenére sem egyenlített ki. Az alperes a 2008. február 19-én kelt levelében ezek teljesítését - a felszámított díjra vonatkozó megállapodás hiányára hivatkozva - megtagadta.

A felperes módosított keresetében elsődlegesen 279.149.305 Ft konténerhasználati és állásdíj, valamint ezen összeg után a Ptk. 301/A. § /1/ bekezdése szerinti késedelmi kamat megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Másodlagosan 224.462.859 Ft és 610.977 euró konténerhasználati és állásdíj, valamint ezen összeg után késedelmi kamat megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

Arra hivatkozott, hogy az alperessel 2005. június 23-óta folyamatos szállítmányozási jogviszonyban áll. Az alperes szerződéses kötelezettsége volt a szállítmányozási díj, valamint a költségek - köztük a konténer használati és állásdíj - megfizetése. Módosított elsődleges keresetében a 2005. szeptember 19-ei megállapodás

szerinti, 2007. január 1-je és december 31-e közötti időszakra járó állásdíj és konténerhasználati díj megfizetésére kérte kötelezni az alperest a Ptk. 277. § /1/ bekezdése és 518. § /1/ bekezdése alapján.

A másodlagos kereseti kérelmében arra hivatkozott, hogy a létrejött szállítmányozási szerződés értelmében az alperes termékeit tartalmazó konténerek bérletére és tárolására 2007-ben alvállalkozói szerződést kötött négy különböző társasággal, amelyek részéről kiállított számlákat maradéktalanul kiegyenlítette. Amennyiben az elsődleges kereseti kérelme körében állított szerződéses megállapodás létrejött nem nyerne bizonyítást, az alperes a Ptk. 518. § /1/ bekezdése alapján az alvállalkozók felé kifizetett díjat, mint a szállítmányozási szerződés teljesítése során felmerült szükséges és hasznos költséget köteles a felperesnek megtéríteni.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Előadta, hogy a 2005. szeptember 19-i ajánlat elfogadásával keretmegállapodás jött létre a felek között, melyet a szállítmányozási díj, a konténerhasználati és állásdíj tekintetében többször módosították szóban vagy e-mail útján. Állítása szerint 2006. őszén a felek között szóban gyakorlatilag teljes díjmentességet biztosító megállapodás jött létre, mely alapján T-ben csak a 61. naptól volt díjfizetési kötelezettsége. Álláspontja szerint ezt teljes egészében alátámasztja a felperes 2007. június 27-ei e-mailje, amely arra enged következtetni, hogy az egy már korábban létező szerződés tartalmát rögzíti és nem minősül új szerződéses ajánlatnak. Mivel a perbeli konténerek T-ben 60 napnál hosszabb ideig nem voltak, így tartozás nem terheli.

Az alperes a másodlagos kereseti kérelem elutasítását arra való hivatkozással kérte, hogy a keretmegállapodásra tekintettel a Ptk. 518. § /1/ bekezdésének diszpozitív szabályai - a felek ilyen tartalmú megállapodása hiányában - nem vonatkoznak.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 30.826.294 Ft-ot és annak a Ptk. 301/A. § szerinti késedelmi kamatát. Megítélése szerint a peres felek között a Ptk. 514. § /1/ bekezdése szerinti szállítmányozási szerződés jött létre. A felek közötti jogvita a konténer használati és állásdíj tekintetében alakult ki, amelynek alapja a 2005. szeptember 19-i ajánlat volt. A 2007. június 27-ét követő időszakra irányadó ajánlat szerint T-ben az állásdíj 60 napig költségmentes volt, a 61. naptól került csak díj felszámításra, ugyanakkor a használat költségmentes volt.

Az elsőfokú bíróság annak figyelembevételével vizsgálta a felperes követelését, hogy a módosított keresetében a 2007. december 1. és december 31. közötti időszakra a 2005. szeptember 19-i - az ingyenes b-i tárolásra módosított - megállapodás szerinti állásdíjra és konténerhasználati díjra tartott igényt. A Ptk. 200.

§ /1/ bekezdése, 205. § /1/, /2/ bekezdései, 211. § /1/, /2/ bekezdései, 213. § /1/ bekezdése és 216. § /1/ bekezdése alapján arra a következtetésre jutott, hogy a 2005. szeptember 19-i ajánlatot a 2006. május 11-i e-mail a mellékletében feltüntetett konténerekre, a 2006. július 8-i e-mail a budapesti ingyenes állásdíjra módosította, majd 2007. június 27-től kezdődően - az ezen a napon küldött e-mailben foglaltak alapján - állapítható meg a felek között a konténerhasználati díj ingyenessége. Az elsőfokú bíróság a másodlagos kereseti kérelmet elutasította, mivel a felek megállapodtak a konténerhasználati és állásdíj fizetési kötelezettség feltételeiben.

A felperes fellebbezése és az alperes csatlakozó fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, fellebbezett rendelkezéseit helybenhagyta. A fellebbezések indokaira tekintettel arra hivatkozott: az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a peres felek között a Ptk. 514. § /1/ bekezdése szerinti szállítmányozási jogviszony jött létre. Az elsődleges kereset elbírálása körében azt kellett vizsgálni, hogy a felek között volt-e a Ptk. 518. § /1/ bekezdése szerinti költségviselésre vonatkozó megállapodás. A 2005. szeptember 19-i felperesi ajánlat elfogadásával létrejött költségmegállapodás tartalma a perben nem volt vitás, az alperes az ott meghatározott feltételek szerint tartozott konténerhasználati díjat, valamint T és B állomáshelyek vonatkozásában állásdíjat megfizetni. Az sem volt vitás a felek között, hogy a felperes 2006. július 18-i e-mailje alapján a B állásdíj-mentessé vált, a felek között abban volt eltérés, hogy a költségviselés szabályai ezen kívül módosultak-e. A másodfokú bíróság szerint az alperes e körben azt tudta bizonyítani, hogy a 2007. július 27-i felperesi e-mailben rögzített költségviselés 2007. július 27-től lett irányadó a felek között, annak korábbi hatálya a perben kétségmentesen nem került igazolásra.

A másodfokú bíróság szerint a bizonyítékok mérlegelése alapján az állapítható meg, hogy a felek 2005-től folyamatosan fennálló tartós jogviszonyában a költségek az alperesre kedvezően változtak. Kétségtelen, hogy 2007-ben a konténer forgalomban az előző évekhez képest nagyobb arányú torlódás mutatkozott és ez közös raktárbázis létrehozásának szükségességét vetette fel, amely nem valósult meg. A felperes nem tudta a per során bizonyítani azt, hogy a 2007. június 27-i e-mailben rögzítettek ne lettek volna irányadók.

A másodfokú bíróság szerint a felperes másodlagos keresete sem alapos, mivel a költségviselés bizonyított szerződéses szabályozása miatt a felperes a Ptk. 518. § /1/ bekezdése alapján igényt nem támaszthat.

A jogerős ítélet ellen előterjesztett felülvizsgálati kérelmében a felperes a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és elsődlegesen a keresetével egyező tartalmú ítélet meghozatalát, másodlagosan az

elsőfokú bíróság új eljárásra, új határozat hozatalára utasítását kérte.

Arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság ítéletével megállapított tényállás szerint az alperes által állított szóban megkötött teljes ingyenességi megállapodás nem létezett, annak létrejöttét az alperes a perben nem tudta bizonyítani. Az elsőfokú ítélet indokolásának e részével szemben sem a felperes, sem az alperes nem terjesztett elő fellebbezést, így az ítélet e részben a Pp. 228. § /3/ bekezdése szerint jogerőre emelkedett. A másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet indokolásának ezt a részét érdemben nem bírálhatta volna felül, így az ezzel ellentétes tartalmú másodfokú ítélet a Pp. 3. § /2/ bekezdésébe, 228. § /3/ bekezdésébe és 229. § /1/ bekezdésébe ütköző módon jogszabálysértő.

A felperes hivatkozott arra is, hogy a per során az alperes nem bizonyította a teljes ingyenességre vonatkozó szóbeli megállapodás megkötését. A felperes becsatolta az állítólagos megállapodást megkötő két személy közötti elektronikus levélváltást, amelyek tartalmát az alperes nem tudta cáfolni, mindezt a másodfokú bíróság indokolás nélkül hagyta figyelmen kívül a jogerős ítéletben, ezért az a Pp. 221. § /1/ bekezdésébe és 206. § /1/ bekezdésébe ütköző módon jogszabálysértő.

A másodfokú bíróság tévesen értelmezte a költségviselésre vonatkozó „freight collect” fuvarparitást is, mivel az nem azt jelenti, hogy a költségeket utólag szedi be a fuvarozó, hanem azt is, hogy minden költséget a címzett, azaz az alperes visel.

A felperes álláspontja szerint - a másodfokú bíróság megállapításával ellentétben - a 2007. június 27-i e-mail nem volt sem szerződésmódosítási, sem az állítólagos szerződésmódosítás hatályba léptetésére vonatkozó ajánlat, azt az alperes sem tekintette annak, azt semmilyen formában nem fogadta el, így az egyező akaratnyilatkozat hiányában nem jöhetett létre. Ezt az értelmezést támasztja alá a 2007. június 27-i e-mail tájékoztató jellege, amire az alperes is így tekintett perbeli nyilatkozata alapján. A per során meghallgatott egyes tanúk (F Z, S M, V K és J T) vallomása is ezt támasztják alá. A szerződéses ajánlat hiányától függetlenül az alperes nem tett elfogadó nyilatkozatot, ennek ellenkezőjét egyetlen perbeli állítás, vagy bizonyíték sem támasztotta alá, ezért elfogadás hiányában szerződés sem jöhetett létre. Az alperes a 2008. február 19-ei, a teljesítést jogos ok nélkül megtagadó levelében is kizárólag arra hivatkozott, hogy a felek között megállapodás nem jött létre az állásdíj és a használati díj megfizetésére és ezért nem fizet az alperes.

Az alperes a 2007. június 27-i e-mailben foglalt tájékoztatást nem érthette félre, mivel nem gondolhatta azt, hogy a konténerek használatához és tárolásához kapcsolódó költségeket nem kell megfizetnie. Az alperes sem ekkor, sem később, egészen a felperes 2007. évi számláinak kézhezvételéig nem vitatta fizetési kötelezettségét, nem tagadta meg a fizetést és nem hivatkozott arra sem, hogy a felek között ingyenességi megállapodás lépett volna

hatályba.

A felperes hivatkozott arra is, hogy a jogerős ítélet összecszerúségében is téves. Az elsőfokú bíróság tájékoztatása szerint az alperesnek kellett bizonyítania azt, hogy mely konténerekre kellett alkalmazni az ingyenességi feltételeket 2007. június 27-e után, e kötelezettségének alperes nem tett eleget. A másodfokú bíróság tévesen fordította meg felperes terhére e bizonyítási kötelezettséget, ezért a jogerős ítélet a Pp. 3. § /3/ bekezdésébe és 164. § /1/ bekezdésébe ütköző módon jogszabálysértő. A felperes szerint a másodfokú bíróság a másodlagos keresettel kapcsolatban a Ptk. 205. § /2/ bekezdése és 518. § /1/ bekezdésébe ütköző következtetésre jutott, mivel e jogszabályi rendelkezések alapján ha nem volt szerződés a felek között a költségek viseléséről, akkor azt az alperesnek kellett megfizetnie az igazolt, és az alperes által elismert összegben.

A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § /2/ bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül és azt az abban hivatkozott indokok alapján nem találta jogszabálysértőnek.

A felperes felülvizsgálati kérelmében hangsúlyozottan hivatkozik arra, hogy az elsőfokú bíróság ítéletében írtak szerint a 2007. június 27-ei e-mail alapján az e-mail megküldését követő időszakra állapítható meg a felek között a konténer használati díj ingyenességének az alkalmazása. A másodfokú bíróság ehhez képest e körben azt fejtette ki ítéletében, hogy a 2007. június 27-ei e-mail nem új szerződésmódosítási ajánlat, hanem egy korábban szóban létrejött módosításnak megfelelő tájékoztatás. A másodfokú bíróság azt is rögzítette, hogy az alperes az ezen e-mailben szereplő költségeknek az e-mail keltét megelőző időszakra vonatkozó hatályát nem tudta bizonyítani, így az abban foglaltak csak az ezen időpontot követő megrendelésekre alkalmazhatók.

A Kúria megítélése szerint az első- és a másodfokú ítéletben szereplő ezen két megállapítás között nincs az ügy érdemi elbírálására kiható ellentmondás, az pedig egyértelműen nem helytálló, hogy a másodfokú bíróság - amely az elsőfokú bírósággal érdemben azonosan döntött - ítélete indokolásában nem térhetett volna el jogszerűen az elsőfokú ítéletben e körben írtaktól. Mivel az adott ügyben az alperes csatlakozó fellebbezése, amely fellebbezési ellenkérelmet is tartalmazott egyértelműen érintette ezt a kérdést, amelyet a másodfokú bíróság megvizsgálva az alperes álláspontjával azonos érvekkel fogadott el. A Pp. 253. § /3/ bekezdésében írtakra figyelemmel így fel sem merülhetett, hogy a jogerős ítélet Pp. 229. § /1/ bekezdését sérti.

A felülvizsgálati kérelem a többi részében a bizonyítékok nem helytálló mérlegelését támadja. A Kúria utal arra, hogy következetes joggyakorlata alapján a felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok felülmérlegelése csak kivételesen és szűk körben

lehetséges, akkor, ha a bizonyítékok mérlegelésére iratellenesen, a logika alapvető szabályait megsértve került sor. Nyilvánvalóan okszerűtlen következtetésnek, a Pp. 206. § /1/ bekezdésében foglalt elvek megsértésének csak az minősíthető, amikor a bizonyítékokból kizárólag egyfajta, a felülvizsgálattal támadott ítélettől eltérő következtetésre lehet jutni (BH 2013.119.).

A perben eljáró bíróságok álláspontja szerint a 2007. június 27-ei e-mail kellően bizonyítja az érintett körben az ingyenességet. A Kúria megítélése szerint ezen e-mail tartalmából a másodfokú bíróság nem okszerűtlenül következtetett arra, hogy az ingyenességi megállapodás már korábban létrejött a felek között. Arra a felperes helytállóan hivatkozott, hogy a per során nem került becsatolásra az ingyenességre vonatkozó írásbeli szerződés módosítás, de a jogerős ítélet az írásbeli megállapodás létrejöttét nem is állította. A másodfokú bíróság a hivatkozott e-mail tartalma alapján - amit több alperesi alkalmazott tanúvallomása is megerősített - jutott arra a következtetésre, amely szerint az e-mailt megelőzően már fennállt a felek között a szóban létrejött megállapodás. E körben a Kúria - a perben eljáró bíróságok álláspontjával egyezően - nem tartotta feltétlenül szükségesnek az alperes részéről a megállapodást megkötő E A tanúkenti kihallgatását. Önmagában E A és a felperes alkalmazottja között e-mailben írtakat sem találta olyannak, amely egyértelműen cáfolta volna, hogy 2007. júniusa előtt nem jött létre a felek között szóbeli megállapodás, illetve, hogy a felek csak egy-egy „megcsúszott” konténer tekintetében egyeztettek volna. A freight collect” feltüntetése a hajórakleveleken ugyancsak nem alkalmas a felek közötti megállapodás létrejöttének megcáfolására.

A felperes felülvizsgálati kérelmében azt is állította, hogy a jogerős ítélet „összezszerűségében is téves”. Álláspontja szerint az alperesnek kellett volna bizonyítania, hogy melyek voltak azok a konténerek, amelyek szállítmányozását 2007. június 27-e után rendelte meg. A Kúria rögzíti, hogy az elsőfokú bíróság által megítélt összeg tekintetében az elsőfokú ítélet jogerőssé vált. A bizonyítási teher pedig megfordításra nem került, a bizonyítás a felperest terhelte.

A másodlagos keresettel összefüggésben a jogerős ítéletben kifejtetteket a Kúria osztotta, azt kiegészíteni nem találta szükségesnek.

A Kúria megítélése szerint mindezekre figyelemmel a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból nem jogszabálysértő, ezért azt a Pp. 275. § /3/ bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felülvizsgálati eljárásban pervesztés felperest a Pp. 270. § /1/ bekezdés szerint alkalmazandó Pp. 78. § /1/ bekezdés alapján - figyelemmel a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. § /2/ és /5/

bekezdésére - kötelezte az alperes felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére, mely összeg az ÁFA-t is tartalmazza.

Budapest, 2014. szeptember 23.

Dr. Vezekényi Ursula sk. a tanács elnöke, Dr. Osztovits András sk. előadó-bíró, Dr. Csőke Andrea sk. bíró